

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

58. De passione Domini in sex partes diuisa. & primo ponitur quoddam] præparatorium ad melius eam contemplantam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

contemplari, diuidentes eam in aliquot breues partes, eam hîc ponemus, prout colligitur ex sacro Euangelio.

DE DOMINI PASSIONE IN SEX partes diuisa: & primo de quodam breui modo ad facilius eam meditandum.

CAPVT LVIII.

Sciendū quòd in contemplando Christi passionem, vt hoc facilius peragere queas & vtilius, debes in ea tria considerare:

scilicet { Factum.
Modum.
Caussam.

Et ad hæc tria est semper respiciendū in passionis contemplatione.

Factum dicimus: vt cum fuit captus, ligatus, colaphizatus, alapis cæsus, flagellatus, &c. quæ debes deuotè contemplari.

Modus, est gestus & humilitas, quam ostendebat: & præsertim, cum coram iudicibus præsentabatur: hoc est, inclinato capite & oculis in terram defixis. Quomodo proferebat illa verba tam humiliter, quàm mansuete, & quàm suauiter propter vocis suauitatem. & si hominem quempiam ita dulciter audires loquentem, ingenti afficereris voluptate: nam eius vox non erat minus dulcis quàm facies decora.

Contemplari etiam debes modum, quem interius habuit. manifestum est enim quòd interius gerebat maximam humilitatem, non inuidens, neq; irascens aliquatenus contra Pilatum, neque

neque contra Iudæos: sed viscerosè eis compatiens.

Circa tertium debes considerare, quòd tu es causa suæ passionis: nam passus est propter

tuam { Redemptionem.
Illuminationem.
Iustificationem.
Glorificationem.

Et considera hoc beneficium, ac si pro te solo passus fuisset Christus. Et similiter in his quæ legeris & cogitaueris, cogita ac si diceret Christus: Hoc feci pro te, vt tu sequaris vestigia mea, & fias humilis & patiens, & accipiens crucem tuam me sequaris.

Igitur in opere, debes meditari Domini patientiam: in modo, eius humilitatem: in causa, eius ardentissimam charitatem. Et non solum debes contemplari in Christo prædictas virtutes, sed imitari eas operando, hoc enim est quod maxime tuus dilectus desiderat. Et nota quòd in cõtemplando passionem hoc modo, semper debes Christum considerare non solum hominem, neque Deum solum, sed vnam personam, quæ est Deus & homo verus.

PRIMA PARS.

DOMINICAE PASSIONIS.

IGITUR celebrata illa solenni & regali Cœna, Christus Deus & homo surrexit: & cepit ire cum discipulis suis ad mortem. Cogita nunc quàm dulcibus verbis loquitur eis de sua passione, docens eos, & praueniens dicendo: Percusso pastore dispergentur oves gregis. Rursum

sum Petro: Antequam gallus cantet ter me negabis. Ista trahens ad sensum literalem, ante omnia reuerenter & pia dulcedine contemplare vt prædiximus, personam Christi, Deum esse simul & hominem, & ea quæ facit & loquitur, diligenter & reuerenter cum quodam stupore & pietate audi & intueri. Deniq; ad vtilitatem & profectum tuum & morum tuorum informationem diligenter considera, quàm dulciter illa verba protulit, & quàm benigne se habuit: & quàm benigno colloquio eos admonuit. Quantum præterea interius fuit plenus mœstitia, & contristatus de morte sua tam vicina. Vltimus tertio cogita, quomodo ob tuam redemptionem incipit ad passionem ire, & pro te immolari, compungendo te ad lachrymas & deuotionem.

Et ista & similia in corde tuo versabis respiciendo ad illa tria, quæ præmemorauimus scilicet factum, modum, & causam. neq; enim in qualibet passionis particula memoranda sunt.

Consequenter relictis aliis discipulis, assumpsit secum solos tres præcipuos, quibus alloquens, dixit: Tristis est anima mea usq; ad mortem. Et dimittens eos subiit solus in montem orare. Vbi post trinam orationem tanto fuit imminentis passionis timore affectus, vt præ eius magnitudine sudor eius factus fuerit, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram: quod de alio nemine, quantumcumq; afflicto legitur. Considera quomodo tunc apparuit ei Angelus confortans eum. Et confestim surgens ab oratione, licet vehementer adhuc pœnam formidaret, exiit obuiam inimicis

micis suis: qui vno solo verbo audito ab eo, mox ceciderunt in terram quasi mortui. Quomodo ei Iudas osculum dedit, & ipse patientissime tulit. Attende quàm crudeliter Iudæi eum apprehenderunt, ligauerunt, & traxerunt: & omnes eius discipuli eum deferentes fugerunt. Intuere quomodo eum primo deduxerunt in domum Annæ. vbi grauiter à quodam seruo nequissimo, in sua speciosissima facie percussus fuit. Debes nunc cōtemplari, vt iam præmissum est, quis est hic qui tam opprobriose & irreuerenter tractatur? Et te ei subiiciens per rationis consensum, crede & cogita eum vere esse filium Dei: principium omnium: saluatorem hominum & retributorem omnium. Et hæc quo ad primam partem

SECUNDA PARS

DOMINICAE PASSIONIS.

QUANTVM ad secundam partem considera quomodo Dominus trahitur: ita crudeliter & inhumanè de domo Annæ ad domum Cayphæ, vbi eum scribæ, sacerdotes, & Pharisæi inuidia pleni præstolabatur. Et quomodo per Caypham adiuratus, veritatè dicens, fuit multipliciter percussus, tanquam falsò nomen sibi attribuens diuinum. Quomodo velantes faciem eius percusserunt, conspuerunt, & illuserunt eum quærentes contra eum falsos testes: quia veri inueniri nequibant. Quomodo negatur à Petro, qui se cæteris credebatur fortio-rem: quem cum respexisset Dominus, memor sui delicti, fleuit amare. Cogita quomodo statim
summo

summo mane trahitur per plateas ad iudicem, ut eum ad mortem condemnaret. Videns autem Iudas quod ad mortem peteret, tantum in se doluit quod tam dulcem magistrum suum tradidisset, ut seipsum pra amaritudine & dolore laqueo suspenderet, & retulit triginta argenteos: quibus emptus est ager, iuxta Hieremiae vaticinium. Quomodo deinde multis clamoribus, falsis accusationibus, concurrente tota populi multitudine, est coram populo accusatus. Misus & ductus per plateas ad Herodem, ab eo ut stultus irridetur. Hic diligentissime considera qualis est, qui patitur, & ei configurare, ut compatiaris

Innocentissimo.

Mitissimo.

Nobilissimo.

Amantissimo.

TERTIA PARS.

QUANTUM ad tertiam partem attende quomodo stante Iesu humilime coram Pilato praeside, magnus tumultus, & clamor validus inualuit, clamantibus Iudaeis: Crucifige crucifige. Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori. Tunc Pilatus Christum fecit per totum corpus, durissime flagellari: & in figura Regis tanquam se illicite Regem nominasset, multipliciter illudatur, ac chlamyde grauitur verberatur; ut Rex genibus flexis irrisorie adoratur.

Hic frater diligenter attende modum, quo Christus se habuit. Quomodo Pilatus sedes pro-

tribu-

tribunali tanquam Dominus foret Christi Domini & iudex eius, Nescis inquit, quia potestatem habeo dimittere te, & potestatem habeo crucifigere te. Attende modum quo Iudei se habuerunt; considera causam, cur hæc omnia Christus sustinuit propter te redimendum.

Iterant & multiplicant clamores Iudæi, Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Crucifige, crucifige, &c. Tunc Pilatus timore Cæsaris victus, tradidit eis Christum crucifigendum. Exiens autem ut crucifigatur, ipse suum portat patibulum, latronibus associatus. Sequentibus autem se mulieribus, cum ingenti dolore ait: Nolite flere super me, &c. Considera autem quantum & quàm gloriosus Rex cæli & terræ, & Dominus Sabaoth sit iste qui sic irridetur, qui illudatur in figura Regis. & egredere obviam ei, intuens eum cum ingenti admiratione. & attende quomodo est

Immen- sus	}	Potestate.
		Speciositate.
		Felicitate.
		Æternitate.
Admira- re igitur	}	Maiestatem annihilari.
		Speciositatem decolorari.
		Felicitatem tormentari.
		Æternitatem mori.

QVARTA PARS.

IN hac quarta parte contemplare quomodo ducto Domino in montem Calvariam, incipiunt se lictores disponere ad crucifigendum, exuendo Christum vestibus: & sic de singulis. Cogi-
ta tu

ta tu diligentissimè modum crucifixionis. Primo crucem erexerunt, & manus & pedes eius cruci affigentes, iuncturas membrorum crudelissimè diuaticauerunt. Aduerte quoq; eius indicibilem patientiam & modum quo se habuit.

Rursum poteris & alio modo hanc crucifixionem meditari scilicet quòd crucem in terra ponentes, ipso Domino libenter manus & pedes expandente, primo eum cruci affixerunt: & deinde erexerunt.

Respice deinde eum in cruce lachrymantem, & pro suis crucifixoribus orantem, quomodo blasphematur à prætereuntibus Pharisæis, & ab iniquo latrone. Et quomodo in vertice crucis verissimus titulus scribitur: Iesus Nazarenus Rex Iudæorum. Conspice virginem benedictam matrem eius gloriosam, sub cruce stantem doloribus plenam: quæ utiq; tanto amplioem habuit dolorem, quanto feruentiorem habuit amorem.

Attende quomodo matrem suam Ioanni cōmisit. & factæ sunt deinde tenebræ per totum mundum. Et quomodo Dominus voce magna clamauit & dixit: Eli, Eli, lama zabathani, hoc est; Deus meus, Deus meus vt quid me dereliquisti? In quibus verbis ostendit quanta sua foret pœna: quasi humanitas à diuinitate quodammodo derelicta esset, non verè, sed per modum loquendi. Adhuc intuere attente quomodo ei sitienti dederunt bibere acetum felle mistum. Et quomodo impletis omnibus clamans voce magna emisit spiritum: ostendens per hoc, quòd quandiu voluit, vires sibi retinuit: & quòd nul-

o

lus

lus animam à se tolleret nisi eam ipse poneret.
Vnde præcipue Centurio ex hac voce motus,
dicebat; Vere filius Dei erat iste.

Et hîc considera modum, quo passus est.

Passus est enim sicut verus agnus.

Liberalissime respectu proximi.

Seuerissime respectu sui.

Obedientissime respectu Patris.

Prudentissime respectu aduersarij.

Stude igitur ad habendum habitum, secundum effigiem imitationis Christi, ita quòd ex cõsuetudine patiendi, pro eo habitus virtutum obtineas, scilicet benignitatis, seueritatis, humilitatis, & patientiæ, & cæterarum virtutum. Et hæc quo ad quartam partem sufficiant.

QVINTA PARS.

CONTEMPLARE in hac quinta parte quomodo mortuo Christo in cruce, venit Longinus cum aliis militibus, & confringunt crura latronum: & cum venissent ad Christum & inuenissent iam mortuum, nõ fregerunt eius crura, vt prophetia impleretur: quæ ait: Os non minuetis ex eo. sed prædictus Longinus lancea latus eius aperuit: vnde sanguis & aqua exiuit, & sic Ecclesiæ Sacramenta consecrauit. Velum templi tunc scinditur in duas partes, à summo vsq; deorsum. Sol obscurauit & tenebre factæ sunt in vniuersam terram: terra tremuit: petræ scissæ sunt: monumenta aperta sunt; vt in die Resurrectionis cum Domino resurgerent corpora Sanctorum, ibi quiescentia. Attende bene hîc, quanta pro te Dominus passus est: & ex deside-

desiderio passionis, crucē amplectere. Ita quòd sicut Dominus passus est iniurias, opprobria, irrisiones, & supplicia, ita tu passionem Dñi imitando, amplexeris pro eo omnē passionem, iniurias, probra, illusiones, & cruciatus. Et hæc quantum ad quintam partem sufficere credo.

SEXTA PARS.

NOTANDVM quod Christi passio, non solum reformat memoriam per deuotam meditationem, neq; solum inflammat affectum per deuotionem, sed magnopere illuminat intellectum ad veritatis cognitionē. In vniuersitatis enim cognitione, septem erant clausa ante Christi passionem, quæ in ea sunt aperta. De quibus potest intelligi illud Apocalypsis, Aperta sunt septem sigilla:

quæ sunt	{	Deus mirabilis.
		Spiritus intelligibilis.
		Mundus sensibilis.
		Paradisus delectabilis.
		Infernus horribilis.
		Virtus laudabilis.
		Culpa vituperabilis.

Primum sigillum quod est Deus mirabilis, in passione Christi fuit apertum: quia in sua passione ostendit se esse summam sapientiam in eo quòd tam sapienter fefellit diabolum, nolens eum sua infinita potentia opprimere. Rursum ostendit se esse summam iustitiam, in quantum quæ fuit pretium nostræ redemptionis. Summā præterea misericordiam; in eo quòd pro nobis proprium tradidit filium.

Secundum sigillū fuit spiritus intelligibilis; & hoc etiam fuit apertum per Christi passionē; in quantum per eam apparuit, quantæ benignitatis sunt Angeli, qui Christum Deū suum crucifigi permiserunt: quantæq; dignitatis sunt homines, qui Christum eorum amore pati coegerunt: atq; quantæ crudelitatis demones, qui Deum suum tali morte mori fecerunt.

Tertium sigillum quod est mundus sensibilibus, fuit referatū per Christi passionem; in quantum probatur esse locus tenebrarum, in quo regnat cæcitas: non enim veram lucem cognovit. Regnat etiam in eo sterilitas, eo quod Christum infructuosum putavit. Similiter regnat impietas: quia innocentem damnavit.

Quartum sigillum est paradysus, qui per crucē ostenditur esse locus plenus gloriæ, lætitiæ, & abundantiæ: cum Christus propter eius restitutionem factus est vilis, pauper, & miserabilis.

Quintum sigillum, scilicet infernus terribilis per Christi mortem, ostensus est esse locus omnis egestatis, vilitatis, & paupertatis. Si enim Christus prædicta tria sustulit vt destrueret peccatum, multo magis debent ea pati damnati in iustam retributionem suorum scelerum.

Sextum sigillum est virtus laudabilis, qui per crucem Christi manifestatur esse pretiosa, speciosa, & fructuosa. Pretiosa: quia Christus maluit vita priuari, quàm virtuti aduersari. Speciosa: quia fulget in eius opprobriis. Fructuosa: quia solum vnus perfectus actus virtutis expoliavit infernum, aperuit cœlū, restauravit perditum.

Septimum quoque sigillum fuit apertum, in quantum

quantum apparuit peccatum quàm sit detestabile & culpabile: ad cuius remissionem fuit opus tanto pretio, tam ingenti remedio, & tam difficili medicamento. & hæc quo ad sextam partem dicta sufficiant.

QVOMODO CONTEMPLATIVVS IN

contemplando debet semper memor esse passionis

*Dominicæ, ne deuotionis feruor
extinguatur.*

CAPVT LIX.

QVoniam feruor deuotionis creatur, & conseruatur in nobis, per iugem Dominicæ passionis memoriam, vt ait Seraphicus Doctor sanctus Bonauentura in tractatu de Perfectione vitæ debet semper studere contemplatiuus, vt habeat assidue ante oculos cordis sui Christum in cruce morientem, vt in se conseruet deuotionem & non extinguatur. Et idcirco dicit Dominus in Exodo: Ignis in altari meo nunquam deficiet: quem nutriet sacerdos subiiciens ligna per singulos dies. Altare Dei est cor tuum, in quo semper debet ardere ignis feruentis deuotionis. ad eius conseruationem & augmentum apponendum est lignum crucis, & iugis Dominicæ passionis memoria habenda. Et hoc est, quod Propheta Esaias ait: Haurietis aquas in gaudio de fontibus Saluatoris. id est, quicumque desiderat aquas gratiarum, aquas deuotionis, & aquas lachrymarum, hauriat de fontibus Saluatoris. hoc est, de Christi vulneribus. Accede igitur affectionum pedibus ad Iesum vulneratum: